

Downloaded via the EU tax law app / web

Sprawy połączone C-282/04 i C-283/04

Komisja Wspólnot Europejskich

przeciwko

Królestwu Niderlandów

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Artykuł 56 ust. 1 WE oraz art. 43 WE – Akcje specjalne („golden shares”) państwa niderlandzkiego w spółkach KPN i TPG – Określenie pojęć „udział w kontroli”, „inwestycja bezpośrednia” oraz „inwestycja portfelowa” w kontekście podstawowych wolności – „rodek państwowy” w rozumieniu podstawowych wolności – Zapewnienie powszechnych usług pocztowych

Streszczenie wyroku

Swobodny przepływ kapitału – Ograniczenia

(art. 56 ust. 1 WE)

Uchybia zobowiązaniom ciężącym na nim na mocy art. 56 ust. 1 WE państwo członkowskie, które posiada akcje specjalne w spółkach przyznające mu szczególne uprawnienia do zatwierdzania określonych bardzo istotnych decyzji zarządczych organów tych spółek, dotyczących zarówno ich działalności, jak i samej ich struktury, które nie ograniczają się jedynie do sytuacji, w których interwencja tego państwa jest konieczna z powodu nadrzędnych względów interesu ogólnego.

W rzeczywistości jako że ustanowienie spornych akcji specjalnych w statutach tych spółek wynikało z decyzji podjętych przez dane państwo, należy je zakwalifikować jako środki państwowe.

Ponadto te akcje specjalne są w stanie zniechęcić inwestorów z innych państw członkowskich do dokonywania inwestycji w kapitał spółek.

W istocie uzależniając decyzje o takim znaczeniu od uprzedniego zatwierdzenia przez dane państwo członkowskie i ograniczając tym samym możliwość rzeczywistego uczestnictwa pozostałych akcjonariuszy w zarządzaniu owymi spółkami, akcje te mogą mieć negatywny wpływ na inwestycje bezpośrednie.

Jednocześnie te akcje specjalne mogą zniechęcać do inwestycji portfelowych. Ewentualna odmowa zatwierdzenia przez dane państwo członkowskie danej decyzji, przedstawionej przez organy danej spółki jako odpowiadająca jej interesom, jest w stanie zaważyć na wartości (głędowej) akcji tej spółki, a tym samym na atrakcyjności inwestycji w takie akcje.

(por. pkt 19, 22–24, 26, 27, 44 i sentencja)

WYROK TRYBUNA?U (pierwsza izba)

z dnia 28 wrze?nia 2006 r.(*)

Uchybienie zobowi?zaniom pa?stwa cz?onkowskiego – Artyku? 56 ust. 1 WE oraz art. 43 WE – Akcje specjalne („golden shares”) pa?stwa niderlandzkiego w spó?kach KPN i TPG – Okre?lenie poj?? „udzia? w kontroli”, „inwestycja bezpo?rednia” oraz „inwestycja portfelowa” w kontek?cie podstawowych wolno?ci – „?rodek pa?stwowy” w rozumieniu podstawowych wolno?ci – Zapewnienie powszechnych us?ug pocztowych

W sprawach po??czonych C?282/04 i C?283/04

maj?cych za przedmiot skargi o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowi?zaniom pa?stwa cz?onkowskiego, wniesione odpowiednio w dniach 30 czerwca i 1 lipca 2004 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez H. Støvlbæka, A. Nijenhuisa i S. Noëgo, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników, z adresem do dor?cze? w Luksemburgu,

strona skar??ca,

przeciwko

Królestwu Niderlandów, reprezentowanemu przez H.G. Sevenster, J. van Bakel i M. de Grave'a, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,

strona pozwana,

TRYBUNA? (pierwsza izba),

w sk?adzie: P. Jann (sprawozdawca), prezes izby, K. Schiemann, N. Colneric, K. Lenaerts i E. Juhász, s?dziowie,

rzecznik generalny: M. Poiares Maduro,

sekretarz: R. Grass,

uwzgl?dniaj?c procedur? pisemn?,

po zapoznaniu si? z opini? rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 kwietnia 2006 r.,

wydaje nast?puj?cy

Wyrok

1 W skargach Komisja Wspólnot Europejskich wnosi do Trybuna?u o stwierdzenie, i? poprzez utrzymanie w statutach spó?ek Koninklijke KPN NV oraz TPG NV pewnych postanowie?, zgodnie z którymi w sk?ad kapita?u tych spó?ek wchodzi specjalna akcja znajduj?ca si? w posiadaniu pa?stwa niderlandzkiego, która przyznaje mu szczególne uprawnienia dotycz?ce zatwierdzania okre?lonych decyzji podejmowanych przez kompetentne organy tych spó?ek, Królestwo Niderlandów uchybi?o zobowi?zaniom ci???cym na nim na mocy art. 56 WE i art. 43 WE.

Ramy prawne

2 Zgodnie z art. 2:8 niderlandzkiego kodeksu cywilnego (Burgerlijk Wetboek, zwanego dalej „Burgerlijk Wetboek”), wykonywanie praw przysługujących posiadaczowi akcji specjalnej podlega zasadom rozsądku i oszczędności. Zgodnie z tym przepisem:

„1. Osoba prawna oraz osoby, które na podstawie ustawy lub statutu są z nią organizacyjnie związane, powinny zachowywać się względem siebie zgodnie z wymogami rozsądku i oszczędności.

2. Zasada obowiązujeca między nimi na podstawie ustawy, zwyczaju, statutu, rozporządzenia lub zarządzenia jest bezskuteczna w zakresie, w jakim z uwagi na okoliczności, nie będzie do przyjęcia ze względu na kryteria wynikające z rozsądku i oszczędności”.

3 Artykuł 2:92 Burgerlijk Wetboek stanowi:

„1. W braku odmiennego postanowienia statutu, wszystkie akcje przyznają te same prawa i obowiązki proporcjonalnie do ich wartości nominalnej.

[...]

3. Statut może przewidywać, iż niektóre akcje przyznają szczególne określone w nim uprawnienia dotyczące kontroli spółki”.

Okoliczności faktyczne i postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

4 W 1989 r. należące do państwa niderlandzkiego przedsiębiorstwo świadczące usługi pocztowe, telegraficzne i telefoniczne zostało przekształcone w spółkę akcyjną o nazwie Koninklijke PTT Nederland NV (zwaną dalej „PTT”).

5 W związku z chęcią prywatyzacji PTT w drodze sprzedaży w 1994 r. pierwszej serii akcji stanowiłcej 30% jej kapitału, a następnie w 1995 r. drugiej serii akcji wynoszącej 20% tego kapitału, zmieniony został statut tej spółki w celu ustanowienia na rzecz państwa niderlandzkiego akcji specjalnej, zwanej „golden share”.

6 W 1998 r. PTT została podzielona na dwie niezależne spółki, to znaczy Koninklijke KPN NV (zwaną dalej „KPN”), dla świadczenia usług telekomunikacyjnych, i TNT Post Groep NV, która następnie przyjęła nazwę TPG NV (zwaną dalej „TPG”), dla świadczenia usług pocztowych.

7 Po tym podziale specjalna akcja posiadana przez państwo niderlandzkie w PTT została przekształcona, aby umożliwić temu państwu korzystanie z akcji specjalnych w każdej z dwóch nowych spółek (zwanych dalej „spornymi akcjami specjalnymi”).

8 Zasadniczo państwo niderlandzkie może przenieść akcje specjalne na daną spółkę lub na innego nabywcę. W tym ostatnim przypadku, zgodnie z art. 17 statutów KPN i TPG, przeniesienie powinno zostać zatwierdzone przez zarząd i radę nadzorczą danej spółki.

9 Posiadanie spornych akcji specjalnych umożliwia państwu niderlandzkiemu korzystanie ze specjalnego prawa uprzedniego zatwierdzania decyzji w sądach tych dwóch spółek dotyczących następujących kwestii:

– emisji akcji spółki (art. 12 ust. 1, 2 i 4 statutów KPN i TPG);

- ograniczenia lub zawieszenia prawa pierwszeństwa posiadaczy akcji zwykłych (art. 13 ust. 3 statutów KPN i TPG);
- nabycia lub zbycia przez spółkę własnych akcji spółki stanowiących więcej niż 1% kapitału subskrybowanego na akcje zwykłe (art. 15 ust. 3 statutów KPN i TPG);
- umorzenia akcji specjalnej (art. 16 ust. 3 statutów KPN oraz TPG);
- wykonywania prawa głosu związanego z akcjami posiadanymi w KPN Telecom BV oraz w PTT Post Holdings BV [lub w innej osobie prawnej w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy pocztowej (Postwet)] dotyczącego wniosku w sprawie rozwiązania, podziału lub podziału, nabycia akcji własnych oraz zmian w statucie dotyczących uprawnień walnego zgromadzenia tych spółek we wskazanych powyżej dziedzinach [art. 25 ust. 3 lit. a) statutów KPN oraz TPG];
- inwestycji powodujących zmniejszenie funduszy własnych spółki zgodnie ze skonsolidowanym bilansem poniżej 30% wszystkich aktywów KPN [art. 25 ust. 3 lit. b) statutu KPN] lub poniżej 15% wszystkich aktywów TPG [art. 25 ust. 3 lit. b) statutu TPG];
- wypłaty dywidendy poprzez przydział akcji spółki lub z kapitału rezerwowego (art. 36 statutów KPN oraz TPG);
- podziału lub podziału [art. 47 ust. 2 lit. a) statutów KPN oraz TPG];
- rozwiązania spółki [art. 47 ust. 2 lit. b) statutu KPN oraz TPG];
- zmiany statutu spółki [art. 47 ust. 2 lit. c) statutów KPN oraz TPG] dotyczącej w szczególności:
 - jej przedmiotu działalności, zwłaszcza gdy dotyczy ona wykonywania uprawnień z koncesji lub zezwoleń;
 - kapitału zakładowego i rodzajów akcji w spółce, gdy dotyczy to utworzenia nowego rodzaju akcji w spółce, kuponów lub innych praw związanych z uczestnictwem w spółce dotyczących zysku lub majątku spółki, zniesienia akcji specjalnej lub akcji uprzywilejowanych serii B;
- przeniesienia akcji specjalnej; oraz
- zmiany praw związanych z akcją specjalną na podstawie art. 12, 13, 15 ust. 3, art. 25 ust. 3, art. 36 i 47 ust. 2 statutów KPN oraz TPG, a także
- w ogólności każdej zmiany, z którą związany byłby uszczerbek, która byłaby sprzeczna lub naruszałaby prawa związane z posiadaniem akcji specjalnej.

10 Na podstawie „Afspraken op Hoofdlijnen KPN en TPG” (umowy zawartej z KPN oraz z TPG) państwo niderlandzkie zobowiązało się, po pierwsze, do korzystania z akcji specjalnej posiadanej w KPN wyłącznie wtedy, gdy wymaga tego będą jego własne interesy jako akcjonariusza, a po drugie, do korzystania z akcji posiadanej w TPG wyłącznie w tej samej sytuacji lub w celu ochrony interesu ogólnego związanego z zagwarantowaniem należytego świadczenia usług pocztowych. Państwo to zobowiązało się również do niekorzystania z praw przysługujących mu z akcji specjalnych w celu ochrony tych spółek przed niepożądanymi zmianami kontroli.

11 Pomiędzy 1998 r. a upływem terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii, to jest dnia 6

kwietnia 2003 r., uczestnictwo zwykłego państwa niderlandzkiego stopniowo wzrosło do ok. 20% w KPN oraz 35% w TPG.

12 Po umóliwieniu Królestwu Niderlandów przedstawienia swych uwag Komisja w dniu 6 lutego 2003 r. skierowała do tego państwa czonkowskiego dwie uzasadnione opinie, wskazując, że w jej ocenie posiadanie przez państwo niderlandzkie akcji specjalnych w KPN oraz w TPG jest niezgodne z art. 56 ust. 1 WE oraz art. 43 WE. Komisja wyznaczyła temu państwu czonkowskiemu dwumiesięczny termin na podjęcie kroków koniecznych dla dostosowania się do uzasadnionej opinii. Ponieważ Komisji nie usatysfakcjonowały odpowiedzi udzielone przez rząd niderlandzki w pismach z dnia 28 kwietnia 2003 r., wniosła ona niniejszą skargę.

13 Postanowieniem prezesa pierwszej izby z dnia 23 listopada 2005 r. sprawy C-282/04 oraz C-283/04 zostały połączone do ich łącznego rozpoznania i wydania wyroku.

W przedmiocie skargi

14 Na poparcie każdej ze swoich skarg Komisja powołuje dwa zarzuty dotyczące zasadniczo naruszenia art. 56 ust. 1 WE oraz art. 43 WE, na tej podstawie, iż Królestwo Niderlandów posiada dwie sporne akcje specjalne w spółkach KPN oraz TPG przyznając mu szczególne uprawnienia do uprzedniego zatwierdzania decyzji organów tych spółek dotyczących zarządu.

W przedmiocie zarzutów związanych z naruszeniem art. 56 ust. 1 WE

Argumentacja stron

15 Komisja zwraca uwagę na to, że sporne akcje specjalne stanowią przeszkodę w swobodnym przepływie kapitału w rozumieniu art. 56 ust. 1 WE oraz że szczególne prawa związane z tymi akcjami, nawet w zakresie, w jakim zmierzają one do ochrony interesu ogólnego, są w każdym razie niewspółmierne.

16 Rząd niderlandzki odpiera ten argument, twierdząc, że akcje te nie stanowią przeszkody dla swobodnego przepływu kapitału. Nie mogą one zostać zakwalifikowane jako rodzki państwowe podlegające zakresowi zastosowania art. 56 ust. 1 WE. Ponadto nie mają one wpływu na nabycie akcji rzeczonych spółek, a jedynie na określone decyzje dotyczące zarządzania tymi spółkami. Nie są one w stanie zniechęcić inwestorów do nabywania udziałów w tych spółkach oraz w rzeczywistości nie zniechęciły ich do inwestowania. Ponadto nawet gdyby przyjąć istnienie związku pomiędzy spornymi akcjami specjalnymi a decyzjami o inwestowaniu, związek ten byłby na tyle przypadkowy i pośredni, że nie można by go było uznać za stanowiący przeszkodę dla swobodnego przepływu kapitału.

17 Pomocniczo rząd ten zwraca uwagę na to, iż posiadanie akcji specjalnej w TPG jest w każdym razie uzasadnione nadrzędnym względem interesu ogólnego, to znaczy konieczności zagwarantowania powszechnych usług pocztowych.

Ocena Trybunału

– W przedmiocie istnienia przeszkód

18 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 56 ust. 1 WE w sposób ogólny zakazuje ograniczeń w przepływie kapitału pomiędzy państwami czonkowskimi (zob. podobnie w szczególności wyroki z dnia 4 czerwca 2002 r. w sprawie C-483/99 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. I-4781, pkt 35–40 oraz z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie C-98/01 Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, Rec. str. I-4641, pkt 38 i 43).

19 Ponieważ w traktacie WE brak jest definicji pojęcia „przepływu kapitału” w rozumieniu art. 56 ust. 1 WE, Trybuna przyznała jej wcześniejszy walor interpretacyjny nomenklaturze załączonyj do dyrektywy Rady 88/361/EWG z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie wykonania art. 67 traktatu [artykuł uchylony przez traktat z Amsterdamu] (Dz.U. L 178, str. 5). Tym samym przepływem kapitału w rozumieniu art. 56 ust. 1 WE są w szczególności inwestycje bezpośrednio w formie udziału w danym przedsiębiorstwie poprzez posiadanie akcji, które przyznają możliwość rzeczywistego udziału w zarządzaniu spółką lub sprawowaniu nad nią kontroli (inwestycje zwane „bezpośrednimi”), jak również nabycie papierów wartościowych na rynku kapitałowym dokonane jedynie w celu lokaty kapitału bez zamiaru uczestniczenia w zarządzaniu przedsiębiorstwem lub sprawowania nad nim kontroli (inwestycje zwane „portfelowymi”) (zob. podobnie wyrok z dnia 16 marca 1999 r. w sprawie C-222/97 Trummer i Mayer, Rec. str. I-1661, pkt 21 oraz ww. wyroki w sprawie Komisja przeciwko Francji, pkt 36 i 37, jak również w sprawie Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, pkt 39 i 40).

20 Odnośnie do tych dwóch form inwestycji Trybuna stwierdziła, że do „ograniczeń” w rozumieniu art. 56 ust. 1 WE należy zakwalifikować te środki krajowe, które mogą stanowić przeszkodę lub ograniczać nabycie akcji w danych spółkach lub które są w stanie zniechęcić inwestorów z innych państw członkowskich do inwestowania w ich kapitał (zob. podobnie w szczególności wyroki ww. w sprawie Komisja przeciwko Francji, pkt 41; z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie C-174/04 Komisja przeciwko Włochom, Zb.Orz. str. I-4933, pkt 30 i 31, jak również z dnia 19 stycznia 2006 r. w sprawie C-265/04 Bouanich, Zb.Orz. str. I-923, pkt 34 i 35).

21 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że sporne akcje specjalne stanowią ograniczenie dla swobodnego przepływu kapitału, o którym mowa w art. 56 ust. 1 WE.

22 W rzeczywistości w pierwszej kolejności należy wskazać, że ustanowienie spornych akcji specjalnych w statutach KPN oraz TPG wynikało z decyzji podjętych przez państwo niderlandzkie podczas prywatyzacji tych dwóch spółek w celu zapewnienia sobie przez nie utrzymania określonych szczególnych uprawnień statutowych. W takich okolicznościach – przeciwnie do tego, co utrzymuje rząd niderlandzki – rzeczony rodzaj państwowy należy zakwalifikować jako podlegający zakresowi zastosowania art. 56 ust. 1 WE.

23 W związku z tym należy stwierdzić, że sporne akcje specjalne są w stanie zniechęcić inwestorów z innych państw członkowskich do dokonywania inwestycji w KPN oraz w TPG.

24 W rzeczywistości bowiem na podstawie akcji specjalnych cały szereg bardzo ważnych decyzji zarządczych pochodzących od organów KPN oraz TPG, dotyczących zarówno działalności tych dwóch spółek, jak i samej ich struktury (w szczególności kwestii połączenia, podziału lub rozwiązania), zależy od uprzedniego ich zatwierdzenia przez państwo niderlandzkie. Tym samym, tak jak słusznie podnosi Komisja, z jednej strony owe akcje specjalne przyznają państwu niderlandzkiemu znaczny wpływ na zarządzanie KPN oraz TPG, który nie jest uzasadniony zakresem jego inwestycji i który jest o wiele większy, niż wpływ, który państwo to mogłoby zazwyczaj osiągnąć poprzez zwyczajne uczestnictwo w tych spółkach. Z drugiej strony akcje te ograniczają wpływ innych akcjonariuszy, jaki przysługiwałoby im w związku ze znaczeniem ich uczestnictwa w KPN oraz w TPG.

25 Ponadto owe akcje specjalne mogą zostać wycofane jedynie za zgodą państwa niderlandzkiego.

26 Uzależniając decyzje o takim znaczeniu od uprzedniego zatwierdzenia przez państwo niderlandzkie i ograniczając tym samym możliwość rzeczywistego uczestnictwa pozostałych akcjonariuszy w zarządzaniu owymi spółkami, akcje te mogą mieć negatywny wpływ na

inwestycje bezpośrednio.

27 Jednocześnie sporne akcje specjalne mogą zniechęcać do inwestycji portfelowych w KPN oraz w TPG. W rzeczywistości bowiem ewentualna odmowa zatwierdzenia przez państwo niderlandzkie w sprawie decyzji, przedstawionej przez organy danej spółki jako odpowiadająca jej interesom, jest w stanie zaważyć na wartości (gieldowej) akcji tej spółki, a tym samym na atrakcyjności inwestycji w takie akcje.

28 W ten sposób prawdopodobieństwo skorzystania przez państwo niderlandzkie ze swoich uprawnień w celu osiągnięcia jego własnych interesów, które nie są zgodne z interesami gospodarczymi danej spółki, może zniechęcić do inwestycji bezpośrednio lub portfelowych w tej spółce.

29 Wreszcie należy wskazać, że w przeciwieństwie do tego, co podnosi rząd niderlandzki, ograniczające skutki takich uprawnień nie są ani na tyle przypadkowe, ani pośrednie, aby nie mogły one stanowić przeszkody dla swobodnego przepływu kapitału.

30 W rzeczywistości bowiem nie można wykluczyć, że w pewnych szczególnych okolicznościach państwo niderlandzkie wykona przysługujące mu szczególne prawa w celu obrony interesów ogólnych, które mogą być sprzeczne z interesami gospodarczymi danej spółki. Sporne akcje specjalne wiążą się zatem również z rzeczywistym niebezpieczeństwem, i decyzje przedstawione przez organy tych spółek jako odpowiadające interesom gospodarczym tych spółek, zostaną zablokowane przez to państwo.

31 Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że sporne akcje specjalne stanowią ograniczenie w rozumieniu art. 56 ust. 1 WE.

– W przedmiocie ewentualnego uzasadnienia przeszkód

32 Swobodny przepływ kapitału może jednak zostać ograniczony na mocy uregulowań krajowych uzasadnionych względami wymienionymi w art. 58 WE lub nadrzędnymi względami interesu ogólnego (zob. podobnie wyrok z dnia 7 września 2004 r. w sprawie C-319/02 Manninen, Zb.Orz. str. I-7477, pkt 29), o ile nie istnieje przepis harmonizacyjny przewidujący środki konieczne dla zagwarantowania tych interesów (zob. podobnie w kontekście swobodnego świadczenia usług wyrok z dnia 15 czerwca 2006 r. w sprawie C-255/04 Komisja przeciwko Francji, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 43 oraz powołane tam orzecznictwo.)

33 W przypadku braku takiej harmonizacji wspólnotowej, to do państw członkowskich zasadniczo należy decyzja, na jakim poziomie chcą zapewnić ochronę określonych interesów prawnych oraz co do sposobu, w jaki ten poziom ochrony chcą osiągnąć. Państwa członkowskie są jednak ograniczone ramami wyznaczonymi w traktacie, w szczególności wymogiem przestrzegania zasady proporcjonalności, która wymaga, aby podjęte środki były w zasadzie dla zagwarantowania osiągnięcia zamierzonego przez nie celu i nie wykraczały poza to, co jest konieczne dla jego osiągnięcia (zob. podobnie wyrok z dnia 4 czerwca 2002 r. w sprawie C-503/99 Komisja przeciwko Belgii, Rec. str. I-4809, pkt 45).

34 W związku z tym należy ocenić zasadność zarzutów podniesionych przez Komisję w niniejszej sprawie, należy zbadać, czy sporne akcje specjalne, z którymi związane są szczególne uprawnienia do uprzedniego zatwierdzania decyzji zarządczych pochodzących od właściwych organów KPN i TPG, mogą zostać uzasadnione względami wskazanymi w pkt 32 niniejszego wyroku oraz czy takie środki są proporcjonalne do zamierzonego celu.

35 Odnośnie do akcji specjalnych posiadanych w KPN rząd niderlandzki nie powołuje

ładnego interesu ogólnego, który mógłby służyć za uzasadnienie.

36 W tych okolicznościach należy uwzględnić pierwszy zarzut podniesiony w sprawie C-282/04 dotyczący naruszenia art. 56 ust. 1 WE.

37 Odnośnie do akcji specjalnej posiadanej w TPG rząd niderlandzki zwraca uwagę na to, że jest ona konieczna dla zagwarantowania powszechnych usług pocztowych, a w szczególności dla ochrony wypłacalności i ciągłości TPG, będącej obecnie jedynym przedsiębiorstwem, które jest w stanie zapewnić w Niderlandach owe powszechne usługi pocztowe na poziomie wymaganym przez prawo.

38 W tym względzie należy stwierdzić, że zagwarantowanie usług leżących w interesie ogólnym, takich jak powszechne usługi pocztowe, może stanowić nadrzędny wzgląd interesu ogólnego, który może uzasadniać ograniczenie w swobodnym przepływie kapitału (zob. analogicznie wyrok z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawach połączonych C-388/00 i C-429/00 *Radiosistemi*, Rec. str. I-5845, pkt 44).

39 Jednakże sporna akcja specjalna wykracza poza to, co jest konieczne dla zagwarantowania wypłacalności i ciągłości podmiotu świadczącego powszechne usługi pocztowe.

40 W rzeczywistości bowiem, jak słusznie zauważył rzecznik generalny w pkt 38 i 39 opinii, należy stwierdzić, po pierwsze, że szczególne uprawnienia, które posiada państwo niderlandzkie w TPG, nie ograniczają się do działania TPG jako podmiotu świadczącego powszechne usługi pocztowe. Po drugie, wykonywanie tych szczególnych uprawnień nie podlega żadnym szczegółowym kryteriom i nie musi być uzasadnione, co uniemożliwia jakkolwiek skuteczną kontrolę sądową.

41 Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, należy uwzględnić pierwszy zarzut podniesiony w sprawie C-283/04 dotyczący naruszenia art. 56 ust. 1 WE.

W przedmiocie zarzutu dotyczącego naruszenia art. 43 WE

42 Komisja wnosi także o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa na Królestwie Niderlandów na mocy art. 43 WE dotyczącego swobody działania gospodarczej na tej podstawie, iż sporne akcje specjalne nie tylko utrudniają inwestycje pośrednie i portfelowe w KPN lub w TPG, lecz także są w stanie doprowadzić do ograniczenia udziału w kontroli nad tymi dwiema spółkami, a tym samym do ograniczenia inwestycji, które przyznają pewien wpływ na ich zarządzanie i kontrolę (zob. w tym względzie podobnie wyrok z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie C-208/00 *Überseering*, Rec. str. I-9919, pkt 77 oraz powołane tam orzecznictwo).

43 Zgodnie z tym, co podniósł rzecznik generalny w pkt 41 swojej opinii, w zakresie, w jakim sporne akcje specjalne stanowią ograniczenie swobody działania gospodarczej, są one bezpośrednio konsekwencją istnienia przeszkód w swobodnym przepływie kapitału, które omówione zostały powyżej, a z którymi są one nierozdzielnie związane. Ponieważ stwierdzone zostało naruszenie art. 56 ust. 1 WE, nie ma konieczności dokonywania oddzielnego badania spornych środków w świetle traktatowych zasad dotyczących swobody działania gospodarczej (zob. w szczególności wyrok z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie C-463/00 *Komisja przeciwko Hiszpanii*, Rec. str. I-4581, pkt. 86).

44 Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że utrzymując w statutach KPN oraz TPG określone postanowienia, zgodnie z którymi w skład kapitału tych spółek wchodzi posiadana przez państwo niderlandzkie akcja specjalna przyznająca temu państwu szczególne uprawnienia do zatwierdzania określonych decyzji zarządczych organów tych spółek, które nie ograniczają się

jedynie do sytuacji, w których interwencja tego państwa jest konieczna z powodu nadrzędnych względów interesu ogólnego uznanych przez Trybunał, a w przypadku TPG w szczególności ze względu na zapewnienie powszechnych usług pocztowych, Królestwo Niderlandów uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 56 ust. 1 WE.

W przedmiocie kosztów

45 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Królestwa Niderlandów kosztami postępowania, a Królestwo Niderlandów przegrało sprawę, należy obciążyć je kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) **Utrzymujcie w statutach Koninklijke KPN NV i TPG NV określone postanowienia, zgodnie z którymi w skład kapitału tych spółek wchodzi posiadana przez państwo niderlandzkie akcja specjalna przyznająca temu państwu szczególne uprawnienia do zatwierdzania określonych decyzji zarządczych organów tych spółek, które nie ograniczają się jedynie do sytuacji, w których interwencja tego państwa jest konieczna z powodu nadrzędnych względów interesu ogólnego uznanych przez Trybunał, a w przypadku TPG NV w szczególności ze względu na zapewnienie powszechnych usług pocztowych, Królestwo Niderlandów uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 56 ust. 1 WE.**

2) **Królestwo Niderlandów zostaje obciążone kosztami postępowania.**

Podpisy

* Język postępowania: niderlandzki.